

Stanowisko strony mniejszościowej Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych w sprawie projektu ustawy: „o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej”

Warszawa, 2 stycznia 2017 r.

Strona mniejszościowa Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych negatywnie opiniuje projekt ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej rozszerza zakres jej obowiązywania.

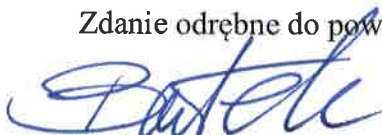
Dokonane w art. 1 ust. 3 doprecyzowanie pojęcia „inny ustrój totalitarny” poprzez jego rozszerzenie o takie kategorie, jak: militarizm pruski, rosyjski i niemiecki oraz nacjonalizm ukraiński i litewski, jest w naszej opinii niezgodne z ustaleniami nauki, może też prowadzić do naruszania praw mniejszości narodowych i etnicznych, gwarantowanych w Konstytucji RP oraz w innych przepisach prawa.

Warto zwrócić uwagę na opinię wybitnego prawnika i politologa prof. Grzegorza Janusza, który wskazuje, iż projekt ustawy „bezzasadnie rozszerza pojęcie ustroju totalitarnego obejmując tym pojęciem formy ustrojowe państwa nie zaliczane do ustrojów totalitarnych, a także włączając w to pojęcie ideologie narodowe, nie stanowiące formy ustrojowej.”

Środowiska mniejszości narodowych i etnicznych niepokoją możliwe skutki wspomnianej nowelizacji, na które zwraca uwagę prof. G. Janusz, stwierdzając, iż: „Realizacja znowelizowanych przepisów, z powodu rozszerzającej i niezgodnej z systematyką ustrojową państw interpretacji „innych ustrojów totalitarnych”, spowodować może, że powstałe lub odrestaurowane po 1990 r. z inicjatywy mniejszości narodowych lub etnicznych upamiętnienia objęte zostaną decyzją wojewody wydaną na podstawie art. 5b ust.1 projektu ustawy. Jednocześnie duża skala interpretacyjna w zakresie rozumienia pojęcia nacjonalizmu oraz rozszerzające zastosowanie określenia militarizm spowodować może ponowną ocenę zgodności z przepisami znowelizowanej ustawy powstałych legalnie po 1990 r. upamiętnień. Spowoduje to ponowny „konflikt pomnikowy”, który istniał w Polsce w latach 90. XX wieku i stanowił, zwłaszcza w wymiarze lokalnym, zbędne źródło konfliktów.”

Mając powyższe na uwadze zwracamy się do parlamentarzystów o ponowną analizę projektu ustawy z uwzględnieniem zarówno opinii ekspertów, jak i środowisk mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce.

Zdanie odrębne do powyższego stanowiska zgłosił przedstawiciel mniejszości ormiańskiej.

Rafał Bartek

Współprzewodniczący Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych,
reprezentujący mniejszości